

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 298/2019-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Zuzana Čížová, s. r. o., J. Jesenského 69, Bánovce nad Bebravou, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Zuzana Čížová, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 93/2015 a jeho uznesením z 26. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 93/2015 a jeho uznesením sp. zn. 5 Er 93/2015 z 26. apríla 2019 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 5 Er 93/2015 z 26. apríla 2019 vo výroku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu ostatných trov exekúcie, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e a r o z h o d n u t i e .

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a t r o v y k o n a n i a v s u m e 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov), ktoré j e O k r e s n ý s ú d B á n o v c e n a d B e b r a v o u p o v i n n ý v y p l a t i ť n a ú č e t j e h o p r á v n e j z á s t u p k y n e A d v o k á t s k a k a n c e l á r i a J U D r . Z u z a n a Č í ť z o v á , s . r . o . , J . J e s e n s k é h o 69 , B á n o v c e n a d B e b r a v o u , d o d v o c h m e s i a c o v o d p r á v o p l a t n o s t i t o h t o r o z h o d n u t i a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 298/2019-17 z 30. októbra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 93/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho uznesením sp. zn. 5 Er 93/2015 z 26. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi ako povinnému bolo vedené exekučné konanie pod sp. zn. 5 Er 93/2015 na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok pre zmeškanie Krajského súdu Eisenstadt č. k. 4 Cg 257/11 k-42 z 25. augusta 2014. Okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie č. 5301-026771 2. septembra 2015 a upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 45/2015 z 24. septembra 2015 bolo sťažovateľovi doručené 30. septembra 2015.

3. Návrhom zo 6. novembra 2015 sťažovateľ žiadal o zastavenie exekúcie z dôvodu, že mu návrh na vykonanie exekúcie nebol doručený do vlastných rúk. O návrhu na zastavenie exekúcie rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 5 Er 93/2015 z 31. marca 2016 tak, že ho zamietol. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal odvolanie a následne Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 2 CoE 180/2016 z 25. augusta 2016 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) tak, že zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 CoE 180/2016 z 25. augusta 2016, ako aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Er 93/2015 z 31. marca 2016 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Okresný súd prvým výrokom uznesenia sp. zn. 5 Er 93/2015 z 9. februára 2018 exekúciu zastavil. Proti tomuto výroku podal oprávnený odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoE 31/2018 z 31. júla 2018 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zastavení exekúcie potvrdil.

5. Následne okresný súd uznesením sp. zn. 5 Er 93/2015 z 8. januára 2019 vydaným vyšším súdnym úradníkom (po tom, čo vyzval sťažovateľa na vyčíslenie trov dovolacieho konania) rozhodol o povinnosti oprávneného nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie, ako aj o povinnosti zaplatiť povinnému na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov konania, a ďalším výrokom zaviazal povinného na zaplatenie náhrady trov konania oprávnenému na účet jeho právnej zástupkyne.

6. Proti uvedenému uzneseniu podal oprávnený sťažnosť, o ktorej následne okresný súd napadnutým uznesením rozhodol:

„Uznesenie Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 5 Er/93/2015-712 zo dňa 08. 01. 2019 mení nasledovne:

Súdnej exekútorke JUDr. Beatrix Vargovej náhradu trov exekúcie nepriznáva.

Povinný je povinný zaplatiť oprávnenému na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária Majeriková & Partners s. r. o., so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Kupeckého 8, IČO: 35 517 440, náhradu trov dovolacieho konania vo výške 1314,84 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu ostatných trov exekúcie.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania o sťažnosti oprávneného.“

7. Podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nesprávnym postupom okresného súdu, ako aj tým, že mu napadnutým uznesením nepriznal nárok na náhradu ostatných trov exekúcie. Sťažovateľ argumentuje, že zo strany okresného súdu došlo k nesprávnej aplikácii právnych predpisov, k nesprávnemu posúdeniu otázky, či oprávnený zavinil zastavenie exekúcie, keďže je zrejmé, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý sa nikdy nestal vykonateľným, pričom sťažovateľ túto skutočnosť namietal už vo svojom podaní označenom ako návrh na zastavenie exekúcie a doplnenie námietok proti exekúcii zo 6. novembra 2015. Sťažovateľ uvádza, že *„od uvedeného podania súd ako aj oprávnený musel mať vedomosť o tom, že exekučný titul doposiaľ nenadobudol vykonateľnosť, čo bolo dôvodom na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku účinného do 31. 03. 2017“*.

8. Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že okresný súd mu *„nepriznal ani náhradu trov dovolacieho konania (sp. zn. 2 ECdo 10/2017), v ktorom bol v celom rozsahu úspešný...“*.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie, navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj

postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

10. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci. Okresnému súdu doručil i uznesenie o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sp. zn. II. ÚS 298/2019 z 30. októbra 2019.

11. Na základe výzvy ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu podaním sp. zn. Spr 720/2019 zo 17. decembra 2019. Keďže predseda súdu bol zároveň zákonným sudcom v napadnutom konaní a vydal napadnuté uznesenie okresného súdu, vo svojom vyjadrení v podstate zopakoval právnu argumentáciu okresného súdu, ktorá je súčasťou jeho odôvodnenia, pričom uviedol, že považuje ústavnú sťažnosť za „nedôvodnú“ a navrhuje, „aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti sťažovateľa nevyhovel a túto zamietol, pretože k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod spisovou značkou 5 Er/93/2015 nedošlo“.

V záverečnej časti vyjadrenia predseda okresného súdu uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci pred ústavným súdom.

12. Ústavný súd upovedomil podľa § 126 zákona o ústavnom súde obchodnú spoločnosť DHL Global Forwarding (Austria) GmbH ako zúčastnenú osobu v konaní pred ústavným súdom a oprávneného v konaní pred okresným súdom o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, zaslal jej sťažnosť a uznesenie o prijatí sp. zn.

II. ÚS 298/2019 z 30. októbra 2019 na prípadné vyjadrenie v lehote 30 dní od doručenia upovedomenia. Zúčastnená osoba sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

13. Následne ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrila, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal vyjadrenie predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 720/2019 zo 17. decembra 2019 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska. Právna zástupkyňa sťažovateľa na výzvu ústavného súdu nereagovala.

14. Vzhľadom na oznámenie predsedu okresného súdu, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ako i na skutočnosť, že ústavný súd oznámil právnej zástupkyňi sťažovateľa, že ak nedoručí žiadané stanovisko ku konaniu ústneho pojednávania, bude ústavný súd toho názoru, že v danej veci súhlasí s upustením, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Relevantná právna úprava

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práva alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

19. Podľa § 9a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) účinného do 31. marca 2017 ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

20. Podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Povinný má nárok na náhradu trov, ktoré mu vznikli v súvislosti so vznesenými námietkami proti exekúcii, ak sa námietkam vyhovel (§ 50).

21. Podľa § 200 ods. 5 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

22. Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

23. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

24. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmavať spoločne.

25. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

26. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

27. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

28. Ústavný súd opakovane (z najnovšej judikatúry porov. medzi mnohými napr. II. ÚS 303/2017, II. ÚS 383/2017, II. ÚS 566/2018, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 178/2019) judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecných súdov o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdnictva.

29. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovaného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018).

30. Ďalej ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ak zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci preto prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018).

31. Skutočnosť, že ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, ešte neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018), a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010).

32. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní a vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu.

IV.A K postupu okresného súdu v napadnutom konaní

33. Argumentácia sťažovateľa, týkajúca sa postupu okresného súdu v napadnutom konaní, je založená na námietke, že okresný súd viedol exekučné konanie na základe exekučného titulu, ktorý nebol vykonateľný. K uvedenej skutočnosti mal exekučný súd prihliadať z úradnej povinnosti, ale ten sa napriek návrhu povinného na zastavenie konania práve z uvedeného dôvodu, doručenému 6. novembra 2015, držal nesprávneho výkladu relevantných právnych ustanovení a exekučné konanie zastavil až (po tom, čo bol sťažovateľ úspešný v dovolacom konaní) v súlade s viazanosťou závermi dovolacieho súdu.

34. Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že exekučným titulom, na základe ktorého bolo vedené napadnuté konanie, bol rozsudok pre zmeškanie Krajského súdu Eisenstadt č. k. 4 Cg 257/11 k-42 z 25. augusta 2014.

35. Podľa § 44 ods. 6 Exekučného poriadku účinného od 1. januára 2015 (v čase doručenia návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, pozn.) ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade cudzieho exekučného titulu, ktorého uznanie sa nevyslovuje osobitným rozhodnutím, ktorý bol osvedčený podľa osobitného predpisu, alebo ak bol súdu doručený návrh na vykonanie cudzieho rozhodnutia z cudziny osobitným postupom upraveným medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo ak takáto medzinárodná zmluva upravuje, že návrh na uznanie a výkon cudzieho exekučného titulu sa podáva na súd, doručí súd návrh na vykonanie exekúcie povinnému do vlastných rúk; to neplatí, ak o uznaní súd rozhodol v osobitnom konaní. Ak povinný do 15 dní od doručenia návrhu na vykonanie exekúcie neuvedie dôvody, ktoré by uznaniu alebo vykonaniu cudzieho exekučného titulu bránili, alebo nepodá návrh na jeho samostatné uznanie, ak to osobitný predpis pripúšťa, súd preskúma podmienky uznania a vykonania, ktoré má povinnosť skúmať aj bez návrhu, a ak prekážky uznania alebo vykonania nezistí a sú splnené podmienky podľa odseku 2, poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie má účinky uznania cudzieho exekučného titulu.

36. Z citovaného zákonného ustanovenia povinný vyvodil, že okresný súd bol povinný doručiť sťažovateľovi návrh na vykonanie exekúcie do vlastných rúk a až následne mohol vydať súdnemu exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie, ktoré má účinky uznania cudzieho exekučného titulu. Z ústavnej sťažnosti, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 5 Er 93/2015 vyplýva, že návrh na vykonanie exekúcie nebol povinnému sťažovateľovi doručený do vlastných rúk a okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie bez dodržania zákonom predpísaného postupu, ktorý mal viesť k uznaniu cudzieho exekučného titulu.

37. Vadu v procesnom postupe okresného súdu vzhliadol až dovolací súd, ktorý, ako už bolo uvedené v bode 3, na dovolanie sťažovateľa zrušil uznesenie krajského súdu aj

okresného súdu a svojím právnym názorom zaviazal exekučný súd k zastaveniu exekučného konania z dôvodu podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017. Okresný súd v závere konania pri rozhodovaní o zastavení exekučného konania postupoval v intenciách dovolacieho rozhodnutia. Sťažovateľ však vo svojej ústavnej sťažnosti napáda celkový postup okresného súdu v konaní.

38. Napriek skutočnosti, že v závere konania okresný súd postupoval, súc viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, ústavný súd po preskúmaní sťažnosti, jej príloh a exekučného spisu musí konštatovať, že postup okresného súdu v celom priebehu konania ignoroval relevantnú platnú právnu úpravu. Exekučný súd pri skúmaní exekučného titulu postupuje z úradnej povinnosti už v štádiu posudzovania žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení do 31. marca 2017). Zo samotného exekučného titulu, opatreného potvrdením podľa Prílohy V nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej aj „nariadenie Brusel I“) vyplýva, že uvedený exekučný titul podlieha režimu tohto nariadenia a jeho vykonateľnosť v štáte výkonu sa riadi podmienkami nariadenia Brusel I. Okresný súd (a v ďalšom priebehu konania aj všeobecné súdy vyšších stupňov) opomenuli skutočnosť, že podľa článku 38 ods. 1 nariadenia Brusel I je podmienkou vykonateľnosti cudzieho exekučného titulu jeho vyhlásenie za vykonateľný na území konkrétneho štátu výkonu (*exequatur*). Konanie o *exequature* (čl. 39 až 52 nariadenia Brusel I) sa uskutočňuje na návrh oprávneného, ide o osobitné konanie, ktoré obligatórne predchádza exekučnému konaniu, a absencia uznesenia o *exequature* znamená, že predložený exekučný titul nie je na území daného štátu vykonateľný. Túto nespôsobilosť exekučného titulu mal okresný súd *ex officio* zistiť už v úvodnom štádiu konania, žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnuť a exekučné konanie zastaviť. Vykonávanie exekúcie len na podklade spôsobilého exekučného titulu je nepochybne významnou súčasťou práva sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie. Právne súladný procesný postup okresného súdu by zabránil generovaniu neúmernych trov v konaní, a bolo by z neho jasné zavinenie zastavenia konania oprávneným. Skutočnosť, že exekučné konanie bolo nakoniec zastavené

nominálne „z toho istého dôvodu“ [§ 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku], nedostatok v procesnom postupe súdu nezhojuje.

39. Uvedený postup okresného súdu a ústavne neudržateľný výklad právnych noriem európskeho a vnútroštátneho práva, týkajúcich sa podmienok vykonateľnosti exekučného titulu, predstavuje taký exces z aplikácie ustanovení príslušného právneho predpisu, ktorý popiera jeho účel a význam. Preto ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.B K napadnutému rozhodnutiu okresného súdu

40. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta len výrok napadnutého uznesenia týkajúci sa nároku na náhradu ostatných trov exekúcie (ide o III. výrok v poradí). Napriek tomu, že sťažovateľ sa v petite domáha zrušenia napadnutého uznesenia ako celku, ústavná sťažnosť nie je vo vzťahu k ostatným jeho výrokom odôvodnená. Z tohto dôvodu, súc viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde), tieto výroky ústavný súd nepodrobil ústavnému prieskumu.

41. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nesprávnou aplikáciou právnych predpisov a nesprávnym posúdením otázky, či oprávnený zavinil zastavenie exekúcie okresným súdom.

42. V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že exekučné konanie, vedené okresným súdom pod sp. zn. 5 Er 93/2015, bolo na návrh sťažovateľa (povinného) právoplatne zastavené z dôvodu, že sa (exekúcia) začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným [§ 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku].

43. Po zastavení exekučného konania pristúpil okresný súd k rozhodovaniu o trovách exekúcie. Z dôvodu podanej sťažnosti oprávneného okresný súd rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o trovách exekúcie napadnutým uznesením zmenil. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uvádza:

„Podľa § 200 ods. 1 Exekučného poriadku povinný má nárok na náhradu trov, ktoré mu vznikli v súvislosti so vznesenými námietkami proti exekúcii, ak sa námietkam vyhovel (§ 50). Ide o špeciálne ustanovenie Exekučného poriadku, ktoré upravuje, kedy má povinný nárok na náhradu trov exekúcie. Znenie tohto ustanovenia jednoznačne vylučuje akékoľvek iné prípady, kedy by mal povinný nárok na náhradu trov. Jediným prípadom je, keď sa vyhovel námietkam povinného proti exekúcii. Táto podmienka, kedy povinnému možno priznať náhradu trov, je vyjadrená jasne, zrozumiteľne a iný výklad než ten, že v žiadnom inom prípade náhrada trov povinnému nepatri, by bol contra legem. Povinný podal námietky proti exekúcii a týmto vyhovené nebolo, a preto povinnému nemožno priznať náhradu trov, a to ani za tej situácie, že exekúcia bola zastavená a oprávnený bol v nej neúspešný, pretože exekúcia bola zastavená nie zavinením oprávneného. Z uvedených dôvodov jednoznačne povinnému náhrada trov nepatrí a nemožno ju zdôvodniť ani úspechom povinného, keď v konečnom dôsledku povinný nebol úspešný s námietkami proti exekúcii, ale táto bola zastavená z iného dôvodu, než sám namietal. Náhradu trov nemožno priznať povinnému ani s odvolaním sa na zásadu spravodlivosti a prípadné použitie ustanovení CSP, resp. analógiu, keď zastavenie exekúcie v tomto prípade nie je prekážkou res iudicata a exekúcia bola zastavená z procesných dôvodov, a preto tu nemožno ani hovoriť o konečnom úspechu povinného, ale možno skúmať iba to, kto zaviniel zastavenie exekúcie a keďže zastavenie exekúcie nezaviniel oprávnený, nemožno ho zaviazat' na náhradu trov povinnému. V tomto prípade je vylúčené, aby súd postupoval obdobne podľa rozhodnutí krajských súdov, na ktoré vo svojich písomných podaniach poukazoval povinný, keď v daných prípadoch išlo o zjavne iné skutkové situácie. V tomto prípade sa oprávnený domáhal vykonania exekúcie pre vymoženie svojej pohľadávky na podklade zahraničného rozsudku a oprávnený ho predložil exekútorovi v takej podobe, že sám oprávnený nemohol vykonať viac a postupoval právom predpokladaným spôsobom. Úplne odlišné situácie však nastali v prípadoch, na ktoré poukazoval povinný, a v ktorých krajské sudy priznali náhradu trov povinným.“

44. Ústavný súd výklad okresného súdu, ktorým kategoricky vylúčil náhradu trov konania v prospech povinného v exekučnom konaní s výnimkou vyhovenia jeho námietkam proti exekúcii, považuje za extrémne vybočenie z pravidiel upravujúcich toto konanie a za popretie základnej spravodlivosti.

45. Zo samotného znenia § 203 ods. 1 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 vyplýva možnosť súdu uložiť oprávnenému nahradenie nevyhnutných trov exekúcie, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu je úlohou exekučného súdu preskúmať, či mal oprávnený k dispozícii poznatky, z ktorých sa dal takýto výsledok konania (zastavenie exekúcie) predvídať, a či preto mohol pri náležitej opatrnosti predísť takýmto dôsledkom (napr. IV. ÚS 325/2010, II. ÚS 410/2010), alebo či možno oprávneného zaviazať na náhradu trov konania aj v takom prípade, v ktorom zastavenie exekúcie nemohol predvídať (II. ÚS 233/2011).

46. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že oprávnenému môže byť uložená povinnosť znášať trovy exekúcie, ktoré vznikli povinnému v prípade, ak oprávnený iniciuje exekúciu v dôvere v rozhodnutie, ktoré vykazuje znaky právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ale exekúcia musela byť zastavená po tom, ako sa preukázalo, že rozhodnutie nespĺňalo podmienky vykonateľného exekučného titulu. Rozhodnutie súdu, ktorým bola oprávnenému uložená povinnosť nahradiť trovy exekúcie povinnému, ale musí byť odôvodnené ústavne konformným spôsobom (m. m. I. ÚS 411/2012, IV. ÚS 138/2011, IV. ÚS 79/2011).

47. Ústavný súd nespochybňuje záver, ku ktorému dospel okresný súd v otázke posudzovania zavinenia zastavenia exekučného konania (keďže okresný súd bol viazaný právnym názorom dovolacieho súdu o vadách vlastného procesného postupu v exekučnom konaní), ale poukazuje na požiadavku ústavnej udržateľnosti posudzovaného výroku uznesenia, ktorý musí byť odôvodnený ústavne konformným spôsobom, a ktorá požiadavka podľa názoru ústavného súdu v napadnutom uznesení naplnená nebola. Odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu považuje ústavný súd v posudzovanej

časti za neurčité a nedostatočné, pretože z neho nevyplýva, ktoré trovy exekúcie zaradil súd pod pojem „ostatné trovy exekúcie“. V okolnostiach posudzovanej veci sa možno len domnievať, že medzi tieto „ostatné trovy exekúcie“ zaradil i trovy dovolacieho konania vedeného pod sp. zn. 2 ECdo 10/2017, v ktorom bol ale plne úspešný sťažovateľ, a teda ich nepriznanie si vyžadovalo náležité odôvodnenie zo strany exekučného súdu.

48.1 Ako správne uviedol okresný súd v závere bodu 40 odôvodnenia napadnutého uznesenia, dovolacie konanie nie je súčasťou konania exekučného a v tomto konaní sa koná a rozhoduje podľa ustanovení Civilného sporového poriadku (uvedená konštatácia sa týkala dovolacieho konania, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 2 ECdo 9/2017 na základe dovolania sťažovateľa proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu v konaní o námietkach povinného proti exekúcii, pozn.). Aj dovolacie konanie vedené pod sp. zn. 2 ECdo 10/2017 na základe dovolania sťažovateľa proti potvrdzujúcemu uzneseniu krajského súdu v konaní o jeho návrhu na zastavenie exekúcie bolo vedené podľa ustanovení Civilného sporového poriadku. Preto sa, podľa názoru ústavného súdu, aj na riešenie otázky nároku na náhradu trov dovolacieho konania vzťahujú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

48.2 Sťažovateľ ako dovolateľ bol v jednom dovolacom konaní neúspešný (dovolací súd jeho dovolanie odmietol), a v druhom dovolacom konaní bol úspešný (dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, aj rozhodnutie okresného súdu). Pri použití základnej zásady používanej v civilnom sporovom konaní vedenom podľa Civilného sporového poriadku (zásada úspechu – § 255 ods. 1 CSP) má nárok na náhradu trov, ktoré vynaložila v dovolacom konaní, procesne úspešná sporová strana, t. j. v dovolacom konaní sp. zn. 2 ECdo 9/2017 oprávnený (keďže dovolanie povinného bolo odmietnuté) a v dovolacom konaní sp. zn. 2 ECdo 10/2017 sťažovateľ (keďže dovolací súd jeho dovolaniu vyhovel). V kontexte daného prípadu („primárnym“ konaním je exekučné konanie, vedené podľa Exekučného poriadku) je z pohľadu judikovania nároku úspešného účastníka konania na náhradu trov dovolacieho konania jediným rozdielom medzi uvedenými dvomi dovolacími konaniami tá skutočnosť, že zatiaľ čo v prvom prípade o nároku oprávneného na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol „už“ dovolací súd (§ 262 ods. 1 v spojení s § 451 ods. 3 CSP), o nároku sťažovateľa na náhradu trov „druhého“ dovolacieho konania mal rozhodnúť „až“ okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov pôvodného (t. j.

exekučného) konania (§ 453 ods. 3 CSP). Rozhodnutie okresného súdu o nároku sťažovateľa na náhradu trov dovolacieho konania striktne podľa právnej úpravy náhrady trov exekučného konania, obsiahnutej v Exekučnom poriadku, preto ústavný súd považuje za svojvoľné.

49. V dôsledku už uvedených nedostatkov poskytnutej súdnej ochrany zo strany okresného súdu, ktorá nezodpovedá právu sťažovateľa na ústavne konformný výklad a aplikáciu zákonných noriem a na riadne odôvodnenie rozhodnutia zodpovedaním ťažiskových otázok v jeho veci ako významných súčastí práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto nálezu).

50. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

51. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu (predovšetkým dôvody, uvedené v bodoch 47 a 48), bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil výrok napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu ostatných trov exekúcie a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

52. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov exekúcie bude povinnosťou okresného súdu použiť relevantnú právnu úpravu ústavne konformným spôsobom, špecifikovať, o akých trovách exekúcie rozhoduje a následne náležite jasne a zrozumiteľne odôvodniť právne závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie.

53. V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

54. Podľa názoru ústavného súdu okolnosti veci môžu odôvodňovať, aby súd účastníkom (vrátane povinného) výnimočne náhradu trov exekučného konania celkom alebo sčasti nepriznal, a prenechal tak vysporiadanie náhrady majetkovej ujmy spôsobenej im v dôsledku vedenia exekúcie, ktorá musela byť zastavená, na prípadné osobitné konanie o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

V.

Náhrada trov konania

55. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

56. Sťažovateľ si uplatnil nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnou zástupkyňou, ich výšku však nevyčíslil.

57. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení

neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony 346,26 €.

58. Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa nepredložila doklad o tom, že je platcom dane z pridanej hodnoty, ústavný súd jej odmenu o 20 % nezvýšil. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 346,26 € (bod 3 výroku nálezu).

59. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu